DE OOSTPOST.

LETTERKUNDIG, WETENSCHAPPELIJK EN COMMERCIEEL NIEUWS- EN ADVERTENTIEBLAD.

PRIJS VAN INTEEKENING.

De OOSTPOST verschijnt alle weken des Woensdags. De prijs per jaargang is ƒ 10.— rec. voor *Soerabaya*, en ƒ 12.— rec. franco per post. Het abonnement geschiedt in eens vooruit voor den geheelen jaargang.

WOENSDAG 21 MEI.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.

De prijs der ADVERTENTIEN is ƒ 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.

Advertentien met groote letter betalen dubbeld.

Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

No. 21. VERANTWOORDELIJKE UITGEVER E. FUHRI TE SOERABAYA. 1856.

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANTEN.

Van den 10den tot en met den 14den Mei 1856, Nos. 38-39.

Bij Koninklijk besluit van den 6den Maart 1856 no. 74 is benoemd tot broeder der orde van den Nederlandschen leeuw, de zendeling-leeraar J. G. Schwartz, te Langowan in de Menahassa, residentie Menado.

Civiel Departement.

ONTHEVEN:

Eervol, van de verdere vervulling zijner betrekking, onder toekenning van wachtgeld, de derde kommies bij de algemeene rekenkamer A. Gevers.

BENOEMD:

Tot assistent-resident van Palembang, tevens magistraat en fiskaal, de sekretaris der residentie Palembang F. G. H. Schilts.

Tot haven- en pakhuismeester te Pontianak (wester-afdeeling van Borneo), de ambtenaar op wachtgeld J. Breijer, thans met de waarneming dier betrekking belast.

Tot lid in den raad van justitie te Amboina, G. Roijaards, vendumeester aldaar.

MAGTIGING VERLEEND:

Tot het uitreiken aan den eervol ontslagen officier van gezondheid der tweede klasse van het Oost-Indisch leger, C. A. L. Pecqueur, eener akte van toelating tot de uitoefening der geneesen heelkundige praktijk in de residentie Soerakarta.

Militair Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit Z. M. militaire dienst, de apotheker der tweede klasse bij het garnisoen te Palembang A. Bierwirth.

VERTREK VAN DE LAND-MAIL.

(*Voor het land*). De Resident van Soerabaya brengt bij deze ter kennisse van het algemeen, dat op **Woensdag** *den 4den Junij* aanstaande, des namiddags ten 4 ure, de postpakketten zullen worden gesloten, bestemd voor de verzending naar Europa met de overland-mail.

SOERABAYA, Namens den Resident,
20 Mei 1856. *De Secretaris*,
VAN COEVORDEN.

(*Voor het land*.) In het regalen Pakhuis zijn de ondervolgende regalen gedeponeerd.

1 Pakje adres V. Even, aangebragt per het stoomschip *Koningin der Nederlanden*.

3 Pakjes E. Kreijenberg, en 1 pakje Remardel de Lavalette, per het schip *Welvaart*.

1 Pakje S. H. Wanders, per het schip *Stad Zierikzee*.

1 Schimmelpenninck, en 1 kistje van der Eb, per het schip *Amsterdam*.

De belanghebbenden worden verzocht dezelven tegen betaling der verschuldigde regten te willen doen afhalen.

SOERABAYA, *De Kontroleur der Inkomende en*
16 Mei 1856. *Uitgaande regten*,
J. M. ADMIRAAL.

(*Voor het land*.) Op Zaturdag den 31sten Mei 1856 zal voor 's Lands Algemeene Pakhuisen, vendutie worden gehouden van 407 picols koffij en afgekeurde goederen van de kruisboot no. 8.

SOERABAYA *De Algemeene Pakhuismeester*,
21 *Mei* 1856. VAN DER LINDEN.

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING

Op Donderdag den 22sten Mei.

Voor de woning van de heeren van Asperen Ruijter & Co, te Kalimaas.

Op Vrijdag den 23sten Mei.

Voor de woning van den heer Gijsing, te Kapoetran.

Op Zaturdag den 24sten Mei.

Te Krambangan tegenover de oude begraafplaats aldaar; daarna voor 's lands fabriek het stoomwezen en de nijverheid alhier; en vervolgens voor het pakhuis van de heeren Adam & Co, te Kalimaas.

Op Maandag den 26sten Mei.

Voor de toko van den heer G. Behrend, in de stad.

Op Dingsdag den 27sten Mei.

Voor de toko van den heer K. Buwalda, in de stad.

Op Woensdag den 28sten Mei.

Voor de woning van den heer B. van der Zwaan.

SOERABAYA, den 21sten Mei.

— Wij hebben met leedwezen ontvangen de tijding van het overlijden te Samarang, van onzen geachten stadgenoot, Norbertus Moonen, in leven Pastoor bij de Roomsch-Catholijke gemeente alhier.

Hij was een der geestelijken, die, na het bekend geval met den bisschop in partibus Grooff, in 1846, over den landweg herwaarts gezonden werd, voor het geestelijk opzicht te Soerabaya. Ongeveer negen jaren achtereen was hij in zijn ambt ijverig werkzaam, niet alleen te Soerabaya, maar in den geheelen Oosthoek van Java en op Madura. Noord-Brabander van geboorte, was hij niet vervaard voor lange togten te paard op zijne dienstreizen en binnenlandsche bezoeken. Als katholijk leeraar was hij geheel zijne roeping getrouw volgens zijne diciplinaire leer; maar hij was nimmer zoo orthodox dat hij onverdraagzaam was. Vriend van allen, armen en rijken, geloofsgenooten en andersdenkenden, was hij mild van aard, goed hartig en rondborstig van karakter, zachtzinnig, raadgevend en behulpzaam. Het denkbeeld van prosylietenmakerij onder de Javanen kon bij hem geen ingang vinden, en hij verzekerde menigmaal, het niet over zijn geweten te kunnen krijgen, om hieraan te beginnen, of er ligtvaardig in te handelen. Hij erkende dat de tijden voorbij waren, waarin Xaverius 5000 menschen op eens bekeerde, doopte, en inlijfde in de moederkerk. Maar zijne grondstellingen, in 't seminarium gelegd, waren der kerkleer getrouw. Ook hij heette het stelsel van Copernicus een hersenschim, en dat van Ptolomeus het juiste, meenende, dat het onlangs op nieuw opgewermd denkbeeld, van den stilstand des aardbols, der waarheid nabij was, en Galilei inderdaad halstarrig en overtredend was te noemen. Hij redekavelde gaarne in der minne over dogmatische onderwerpen en bezat eene voldoende boekenschat. Minder dan zijn voorganger in gezelschappen verschijnende, en meer dan zij onder het gebod der kerk, was hij evenwel altijd dáár waar zijne geestelijke hulp vereischt werd, hetzij bij dag of bij nacht, bij besmettelijke zieken of verwonden, in het hospitaal, in de kampongs wijken, in de gebouwen der bemiddelden, in de gevangenissen. — In 1846 vierde bij eene plegtige lijkmis voor de gesneuvelden op Bali, — niet voor zijne geloofsgenooten alleen, maar voor allen die door die kerkelijke hulp zouden kunnen deelachtig worden datgene, waarop de kerkleer vertrouwt. De kerk te Soerabaya was stik vol met lieden van alle klassen en standen en gezindten. Toen ter tijd lag het hospitaal opgepropt met honderden zieken, gekwetsten en stervenden. Later evenzoo tijdens de cholera. Altijd was de overledene vaardig, vijf, zes maal per dag den afstand her- en derwaarts afleggende. Onder dit alles, en door zijne milddadigheid, bleef hij gezond, en had hij de handen nooit ruim in 't financieele. Hij bewoonde met opzet een betrekkelijk gering huis, om veel voor de armen te kunnen afzonderen. De vrome man werd dan ook wel eens misleid door Africanen, Amboinezen of andere Inlandsche Christenen, die voor geld steeds katholijk waren. Als lid van verscheidene instellingen van liefdadigheid en onderwijs, was hij eveneens altijd werkzaam, altijd gereed, maar ook met kalme bedaardheid vaardig den soms dringenden orthodoxen eener andere gezindte te woord te staan, ter verdediging van zijn aandeel.

Pastoor Moonen was steeds gezond, wel gezet en welvarend van uitzicht; alleen in de laatste tijden is hij beginnen te sukkelen met acclimatiezickten, dysenteria tropica, koortsen en andere ongemakken. De nimmer rustende herderlijke pligten lieten hem geen tijd tot herstel over, en wanneer hij het rijden konde uithouden, was hij ook een dagelijks bezoeker van 't hospitaal. Hij is ongeveer 38 jaren oud geworden; zoo als gezegd is, was hij Noordbrabander van geboorte, — wij meenen van Enthoven — waar zijne zuster een kleinhandel drijft. Hij behoorde alzoo niet tot den grooten maar tot den fatsoenlijken middelstand, en het was steeds in hem te onderkennen, dat meer eene plattelandsche dan eene hoofdsche en steedsche opvoeding zijn deel was geweest.

Bij deze deugden is nog te voegen zijne zorg voor het kerkgebouw, waaraan hij om zoo te spreken, voor zijn leven was gehecht en verknocht. Zijne zorg voor dit bedehuis evenaarde zijne zucht om de door hem gepredikte eeredienst allen luister bij te zetten, en met genoegen en gevoel van zelfvoldoening konde hij wijzen op al de door hem ingevoerde verbeteringen en veranderingen. Maar dit gevoel ging bij hem uit dienstijver nimmer over tot sektetrots.

Zóó was de thans overledene pastoor Norbertus Moonen,

DE JOOD. (*Vervolg*.)

„Schrijf dan aan uwe dominé's, of ouderlingen en diakens, of wat hebt gij? Parnassijns, geloof ik, en rabbi's. Zij moet op te snorren wezen. Voor geld duikt men paarlen op en graaft men diamanten. Een mensch zal daarvoor ook nog wel te vinden zijn. Leg voor mijne rekening honderd ropijën boven op de belooning voor den vinder. Zet haar in de Haarlemmer....

„Dat kan ik doen! Dat kan ik doen!" riep Gans herhaaldelijk, terwijl hij bij zoo vele kansen als hem geopend werden, zijne hoop als sigtbaar voelde rijzen. Ik wacht niet langer naar tijding van dien kapitein, die het wellígt vergeet, of naar antwoord op mijne brieven, die hoogstwaarschijnlijk toch niet te regt komen. Ik dank u voor alles."

„Ik heb u meer te danken, vriend. Meer dan gij weet. Eene wezenlijker promotie. Gij hebt mij tot een' beteren soon voor mijne moeder gemaakt. Dat kon ik u tot hiertoe niet zeggen; maar 't is zoo."

Wat rust hun gegund, omdat elders de operatiën, die met het krijgsfeit door ons vermeld in verband stonden, niet met zoo spoedig en gunstig gevolg waren bekroond, was allen welkom. Van tijd tot tijd deed men verkenningen, of werden er patrouilles uitgezonden, om de rust in den omtrek te verzekeren en de inlanders in ontzag te houden. Gans wilde zich daaraan niet altijd onttrekken, hetgeen hij dan gewoonlijk met eene verergering van zijne wonde boette.

„Als ik kan, reken ik dat ik moet, was zijn antwoord, toen zijn kapitein hem eens bezocht, terwijl hij gedwongen was om zijne kamer te houden. Die kleine wond is minder; doch die somwijlen vreeselijke hoofdpijnen martelen mij."

„Ik begreep dat gij *refractaire* zoudt wezen. En daarom heb ik, kort en goed, verlof voor u aangevraagd om een paar maanden naar Salatiga te gaan, of liever om daarheen gedetacheerd te worden. Daar zijn toch steeds militairen, die uit Europa komen en noodig hebben om geacclimateerd te worden. Maak uwe toebereidselen maar. Moge het fort *de Hersteller* uw hersteller wezen! Zijt ge klaar, dan komt gij terug. En ik wenschte, dat ik u al weder zag. Het is evenwel zoo inderdaad beter.

Een gunstig antwoord volgde op het aansoek. Vóór hij vertrok, had Gans nog de vreugde, dat hij zijn' vriend Caarelsen tot sergeant-majoor bevorderd zag. Met goedvinden van den kapitein droeg hij dezen een gedeelte van zijne dienst op, tot dat de luitenant, die hem gedurende dien tijd zou vervangen, aangekomen zou zijn. Gans begaf zich naar Salatiga. Hoe betrekkelijk rustig en hoe wél was het hem hier; hoe aangenaam en verkwikkend het koeler klimaat, hoe wél deed hem de versterkende berglucht! De geneesheer beval hem, alleen met vermijding van de brandende middagzon, toeren in het rijtuig en kleine wandelingen aan. En Gans genoot, wanneer hij, zijne togten verder en verder uitstrekkende, nu eens van bergen af zijne oogen liet weiden over de prachtig getooide oorden, waar de natuur nu al haar schoon en liefelijkheid scheen te willen ten toon spreiden, dan hare ontzaggelijke grootheid verried in vulkaan en slijkwel, die van vroegere beroeringen getuigden, en nog voortdurenden strijd van elementen in haar binnenste verrieden, of als hij in ruïne en beeld overblijfsels sag van godsdienstig geloof, dat in oudheid met dat van zijne vaderen wedijverde en dit mogelijk overtrof. Hoe voerde dat zijnen geest tot den Allerhoogste op, in grijze verledenheid en langvervlogene eeuwen terug! Hoe klein werd daarbij de mensch, hij zelf, in de eigene oogen; hoe groot Hij, die was eer dat de bergen werden en aarde en wereld geschapen werden, de Almagtige van eeuwigheid tot eeuwigheid! Dan wilde en kon hij bidden, alle lager belang vergeten, totdat hij bedacht, dat diezelfde God ons op de aarde had geplaatst, om daar Zijn wil te doen, gelijk die natuur aan Zijne oogmerken beantwoordde, en de dingen dezes kleinen levens daardoor hun gewigt herkregen.

„Mogt ik nog ook voor mijne moeder kunnen leven en werken!" dacht hij dan en bad hij schier.

En zulke herinneringen bragten hem voor den geest, wat zijn kapitein hem had aanbevolen en wat buitendien wel zijn verlangen zou zijn geworden, namelijk, zijnen eigen naam weder aan te nemen en voor dengenen die hij inderdaad was, te worden erkend.

„Wie weet, welke ongelegenheden later daaruit voor u voortkomen! De eene of andere Ganzenfamilie kan zich aan u nog trachten vast te klampen; en wie moet, bij slot van rekening, erfgenaam worden van uwe Oost-Indische schatten; hoezeer ik hoop, dat de onbeheerde boedelkamer er de handen nog in lang niet naar uitsteke!" had W. tot hem gezegd.

Natuurlijk echter wilde Gans of Hijmans daarbij, zoowel den kapitein, als voornamelijk den sergeant, en wie verder aan zijne goeddadige opligting handdadig waren geweest, sparen. Hij begon daarom net, volgens de aanwijzingen van een' praktisijn, die middelen in het werk te stellen, die hem later, gelijk de kapitein het had uitgedrukt, „weder zichzelf zouden doen worden." Hij wilde dan ook zijnen naam Soel (Schoem oël), gelijk de kapitein hem

eenvoudig en opregt als mensch en in zijn ambt. Zijne assche heeft, helaas, geen rustplaats mogen erlangen binnen den kring zijner gemeente, voor wie hij volgens zijne kerkleer getrouw arbeidde. Ook zijne voorgangers en medehelpers is dit niet vergund geworden. Onder de laatsten herinneren wij alleen den kapellaan de Hessele, die even ijverig voor zijn geloof, de uitbreiding onder de zoogenaamde heidenen voorstond, en na eerst in de Molukkos en aangrenzende eilandgroepen eenigen tijd te hebben doorgebragt, vervolgens onder de Bataks ter Westkust van Sumatra heeft geleefd, te zamen met den zendeling eener andere geloofsleer, Neubronner van der Tuuk, in wiens armen als het ware de ijverige priester van Rome overleed, de Indische geloofsverdraagzaamheid ten voorbeelde aan de Europesche stellende.

Wij behouden ons voor in een volgend nummer een algemeen geschiedkundig overzigt te leveren, van de uitoefening der Katholijke eeredienst op Java, sinds zij er toegelaten werd, en roepen aan de assche des overledenen toe: R. I. P. *Rust in vrede!*

— Wij hebben weder met genoegen een avond doorgebragt in onzen schouwburg. Op Zaturdag avond 17 dezer, werd door het tooneel-gezelschap *Oefening baart kunst* opgevoerd *Zij is krankzinnig*, en *de Medeminnaar van zichzelve.* Het is ons voorgekomen, en dit gevoelen zullen wij wel met de meeste toeschouwers deelen, dat het eerste stuk naar wensch werd uitgevoerd met al den ernst dien het onderwerp vereischt. Wij hebben met zeer veel kunstgenoegen weder opgemerkt, dat de tooneelkarakters meer en meer grondig bestudeerd en uitgevoerd worden, en daarin ligt, onzes inziens, vooral het bewijs van het nuttige en aangename voor het toeschouwend publiek en voor den ijver van het gezelschap, waarvan de leden in de maatschappij zoo geheel andere en uiteenloopende betrekkingen vervullen. Alhoewel alle sprekende acteurs en (waarnemende) actrices hunne rollen zeer voldoende vervulden, mogen wij die van Harleigh den krankzinnige, Anna, Wilkins en Wood, en in het nastukje, die van den kastelein-kleedermaker en zijn knecht, als best uitgevoerd noemen.

Over de intrigue van beide stukken zullen wij geen oordeel vellen. Het onderwerp van het eerste is zoo ernstig als dat van het tweede kluchtig is. De omstandigheid die in het nastukje de ontknooping, (een huwelijk zoo als te denken is) vóór het einde doet invallen, was oorzaak dat een deel des publieks, welligt uit aansporing om niet te lang op de wagens te moeten wachten, zich in beweging stelde, hetgeen het verlies van het eind voor de ooren der rustige aanschouwers veroorzaakte.

Het schoone weder had een talrijk publiek doen opkomen. Wij schrijven die rijke opkomst evenzeer toe aan het kunstgevoel der aanschouwers, als aan den ijver der uitvoerders, om dat kunstgevoel op prijs te doen stellen.

— Men leest in de *Javasche Courant*, N°. 33:

Het stoomschip *Amsterdam*, onder bevel van den kapitein-luitenant-ter-zee A. A. de Vries, verliet op den 29sten Februarij ll. de reede van Batavia, met het doel om, ter opsporing van zeeroovers, over Makassar naar de daarbij zuidoostelijk liggende eilanden te stevenen, vervolgens door de Boeton-passage langs de oostkust van Celebes naar Amboina, en daarna om de noordwest naar de golf van Tomini te stoomen, om over Gorong-Tallo, Kema en Menado, door de straat Makassar naar de vlag terug te keeren.

Na op den 27sten Februarij ll. te Makassar te zijn aangekomen, werd die plaats op den 8sten Maart daaraanvolgende weder verlaten.

In den namiddag van dien dag liep men de Malasserbaai binnen; en na die naauwkeurig onderzocht te hebben, ankerde men op den 10den Maart te Saleijer.

Van den gezaghebber aldaar, zoomede van verschillende inlandsche hoofden vernomen zijnde dat er zich vermoedelijk eenige rooverspraauwen te Tanna Djampea ophielden en dat de beruchte kapitein Massir zich in de wateren van Boeton, welligt in de Dwaalbaai ophield, werd op den 12den daaraanvolgende het anker geligt en Saleijer verlaten.

Onder stoom zijnde, ontmoette men al spoedig de kruisbooten, die bestemd waren om mede op zeeroovers te kruisen, doch op welke men te Saleijer, tot bespoediging der zaak, niet langer had kunnen wachten.

Deze op sleep genomen hebbende, stoomde men langzaam langs het eiland Tamboelangan naar Tanah Djampea, ten einde den volgenden morgen tegen den dageraad onverwacht daar te zijn, hetgeen op den 13 Maart plaats vond toen men de zoogenaamde Rooversbaai regtstreeks binnen stoomde.

Eene gewapende sloep naar wal gezonden zijnde om het terrein te onderzoeken, kwam met het berigt aan boord terug, dat hoegenaamd geene sporen van vaartuigen noch huizen te vinden waren, en alles aantoonde dat in geruimen tijd daar geen menschen waren geweest.

Hierop werd de togt vervolgd naar Kallao en Boneratte en tusschen deze eilanden doorgestoomd; doch toonde alles ook daar aan, dat niets dan vreedzame bewoners zich in de kampong, aan beide zijden gelegen, ophielden, waarom besloten werd de koers naar Kalatoea te vervolgen, om even als te Tanna Djampea, dat eiland met zonsopgang onverwacht te bezoeken.

Dit had den 14den Maart plaats; doch het bleek echter ten duidelijkste dat ook daar in de laatste maanden zich geene zeeroovers hadden opgehouden, hetgeen trouwens na de geduchte slagen, welke zij aldaar bij herhaling ondervonden hebben, geene bevreemding baarde.

Alsnu koers om de noord zettende, liep de *Amsterdam* op den 16den Maart de Boeton-passage door en de Dwaalbaai binnen.

Hier zag men een twintigtal praauwen digt tegen den wal liggen, en in het vermoeden dat het zeeroovers waren, stoomde men met volle kracht daarop aan en bragt ze onder het bereik van het geschut, doch naderbij komende, ontdekte men dat het handelspraauwen waren, van passen door den sultan van Boeton afgegeven voorzien.

Omtrent zeeroovers hadden de opvarenden dier praauwen, zoo zij voorgaven, niets vernomen.

Ten overvloede werd aan den wal een naauwkeurig onderzoek gedaan; doch de overtuiging verkregen dat er zich daar geene roovers ophielden of daarvan iets bekend was.

Den volgenden dag werd die baai verlaten en koers gesteld langs de kust tot benoorden het eiland Wowoni, en nergens verdachte vaartuigen ontmoetende, naar Amboina gestevend, welke plaats men den 21sten Maart bereikte.

Na aldaar eenige dagen vertoefd te hebben tot het aanvullen van het kolen- en waterruim, victualieren enz. werd op den 30sten op nieuw het anker geligt, koersende door straat Manipa naar en digt langs de Xulla-eilanden om de west, en vervolgens om de noord langs den Celebeswal, de golf van Tomini binnen, kruisende hier langs de Schilpad-eilanden, en vervolgens op den 4 April tot in de rivier van Gorontalo.

Aldaar werd van een inlandsch hoofd, die met eene praaisloep aan boord kwam, vernomen dat te dier plaatse niets van zeeroovers bekend was, ten gevolge van welk berigt de *Amsterdam* den togt naar Kema voortzette en daar den 5den April aankwam. Was de togt van het stoomschip tot hier toe door geene bijzondere ontmoetingen gekenmerkt, thans ter reede Kema liggende, kreeg men daar in den avond van den 9den April ll. de belangrijke tijding, dat zich in die wateren eenige rooversvaartuigen ophielden, en dat voor een paar dagen, niet ver van Amoerang rooverspraauwen waren gezien, die uit de nabijheid van die plaats een elftal menschen hadden weggevoerd.

Hierop werd besloten, om geen oogenblik tijd te verliezen, in den vroegen morgen van den volgende dag Kema te verlaten. Door straat Lembeh, digt langs de noordoostkust van Celebes naar Tanjong Sobisang koersende, ontdekte men omstreeks ten 10 ure in den voormiddag, digt onder genoemden hoek, successivelijk een zestal lange praauwen, zeilende en roeijende.

Met volle kracht onmiddelijk naar hen toehoudende, verkende men ze weldra voor sterk bemande rooversvaartuigen, en ontwaarde, naderbij komende, dat zij hunne zeilen geborgen en de sampangs over boord aan de golven prijs gegeven hebbende, met wanhopige inspanning naar den zeer klipachtigen wal, waar ook eenige branding stond, toeroeiden en tevens trachtten zich te verspreiden. Dezelve de pas af te snijden en op zee te brengen was niet mogelijk.

Het kwam er nu op aan, zonder het stoomschip in gevaar van aan den grond te raken bloot te stellen, de praauwen tuschen de *Amsterdam* en den wal, onder bereik van het geschut te brengen, hetgeen, beginnende met de grootste, zich aan het hoofd der kolonne bevindende praauw volkomen gelukte.

Een roepen en wenken aan deze om zich over te geven werd onbegrijpelijk vermetel met schoten uit lilla's beantwoord, waarop door de *Amsterdam* met vijf zware stukken, waaronder de 80 en 60 ponders, geladen met kartetsen, vuur werd gegeven. Alle schoten raak zijnde, zag men de praauw nabij de klippen zinken, terwijl de overgeblevene verdunde bemanning zich met zwemmen naar den wal trachtte te redden.

Onmiddelijk werd hierna op de tweede praauw aangehouden en werd deze met hetzelfde succes en op dezelfde wijze begroet, terwijl, even als op de eerste, zich de overgeblevenen al zwemmende naar den wal begaven; zijnde het niet twijfelachtig dat op deze beide vaartuigen een aantal gesneuvelden en gekwetsten moesten zijn.

Intusschen hadden twee der overigen, no. 3 en 4, den tijd gehad om elders tegen den wal, zoo zij vermeenden buiten bereik van het gevreesde geschut, zich te kunnen redden. Men kon hen echter genoegzaam naderen, en na eenige schoten met kartetsen en kogels, sprong ook de bemanning van deze twee praauwen over boord en trachtte, tegen de steile klippen openterende, hun leven te behouden. Aan redding van iets anders viel dan ook niet te denken.

Alsnu bleven nog twee praauwen over, die intusschen tijd en gelegenheid hadden gehad, om op een meer zandig gedeelte der kust tot op het strand te naderen, en ontwaarde men dat dezelver bemanning bezig was te debarkeren, in allerijl hunne wapens medenemende. Ook deze twee praauwen waren weldra onder het geschut van het stoomschip gebragt, en na weinige schoten met schroot daarop gedaan te hebben, zag men die door de opvarenden met spoed verlaten.

Hierop werd terstond de gewapende barkas van de *Amsterdam*, onder bevel van den luitenant-ter-zee 2de klasse jhr. H. K. F. A. van Raders, en later nog eene gewapende sloep, onder bevel van de luitenant-ter-zee 2de klasse G. Bijl de Vroe, tot het aan boord halen der twee laatstgenoemde praauwen naar den wal gezonden.

Deze officieren, zich met allen spoed derwaarts begevende, vonden daar een zevental gesneuvelden en vischten eenige zwemmende menschen op. Overgaande om de praauwen weder in vlot water te brengen, bleek aldra, dat zulks met een derzelve ondoenlijk was. De luitenant-ter-zee van Raders onderzocht met de gewapende bemanning der barkas een gedeelte van het nabij zijnde bosch; doch ontwarende dat het niet mogelijk was om de roovers zoo spoedig als zij, die door eene rivier diep binnen 's lands gevlugt waren, te achtervolgen, keerde hij naar het strand terug, ten einde de niet af te brengen praauw geheel te vernielen.

De sloep, met de andere praauw op sleep, intusschen naar boord van het stoomschip teruggekeerd zijnde, werd spoedig door de barkas gevolgd.

Middelerwijl dat men met bovenvermelde verrigtingen bezig was, ontwaarde men dat de praauwen no. 3 en 4 welke, zoo men vermoedde, alreeds door de bemanning waren verlaten, weder in beweging en roeijende waren, vermoedelijk op nieuw door de vlugtelingen bemand, in de hoop dat, terwijl het stoomschip zich met no. 5 en 6 onledig hield, voor hen de gelegenheid bestond zich op die wijze te kunnen redden.

Hierop onmiddelijk naar deze toestoomende en alweder met schroot beschietende, zetten de roovers eene der praauwen tegen den wal op de klippen, in allerijl andermaal de vlugt nemende, terwijl de bemanning der andere (no. 4) over boord sprong om zwemmende het land te bereiken.

Drie der vlugtelingen, die op de *Amsterdam* aanhielden, werden door eene der sloepen van het stoomschip gered.

Alstoen werd eene sterk gewapende sloep, onder bevel van den luitenant-ter-zee 2de klasse J. P. van Rossum, tot onderzoek enz. naar deze twee laatstgenoemde vaartuigen (no. 3 en 4) afgezonden, en beiden achtereenvolgend aan boord gebragt; bevindende zich in de eene nog een gesneuveld rooverhoofd, en waren in beiden vele sporen van gekwetsten en verwoesting aanwezig.

Door de gezamenlijke sloepen werden in het geheel 12 menschen aan boord gebragt, onder welke 1 roover en 11 geroofde menschen waren.

De laatsten verkeerden in eenen treurigen toestand, zij hadden stroppen om den hals geslagen, waren meerendeels geheel naakt en uitgehongerd. Vol dankbare aandoening vielen zij, luid snikkende, voor den bevelhebber van het stoomschip neder.

---

mede had aangeraden, ten einde niet, zoo als hij er schertsend bijvoegde, „geheel de oude te worden," in dien van Sam veranderen.

Ware alle ijdelheid van ons allen slechts zoo onschuldig en van even weinig nadeelig gevolg!

Het duurde niet lang of Gans had zich geschikt gevoeld, om ten minste het grooter deel der hem toevertrouwde werkzaamheden aan het bureau te verrigten. Naarmate zijne gezondheid toenam, vatte hij die taak ijveriger ter hand, en welhaast ondervond zijn chef aan welke zorgvuldige hand alles was aanbevolen wat hij Gans of Hijmans toevertrouwde, zoodat deze schier alles aan hem overliet. Zijne eerlijkheid was boven alle verdenking, zijne activiteit boven allen lof.

„Als gij het alleen doet, is het nog beter dan wanneer wij het te zamen doen, was dikwerf het antwoord van den wel wat saaijen oudgast. Overwerk u maar niet. Ik zal vragen, dat men u nog wat hier laat. Als de te verwachten transporten komen, wordt het mij al te druk. Hoe kunt ge zoo veel afdoen?"

„Ik heb dat gebouw aan 't plein voorloopig ook maar laten inrigten, kolonel! om manschappen op te nemen, was het antwoord. Wij zullen de ruimte wel noodig hebben."

„Goed, mijnheer Gans! opperbest.

„En hier is het rapport en aanvrage om het ontslag van dien tweeden officier van gezondheid, die patient is van de rumflesch, en daarom wel officier van ongezondheid mogt heeten."

„Ik zal 't straks teekenen."

„En de marschorder voor die vijf man, die hier dachten te malengeren."

„Opperbest, mijnheer Gans! ik zal die teekenen."

Het duurde niet lang, of de getroffen maatregel ten aanzien van het nieuw ingerigt gebouw bleek noodig te zijn geweest. Weldra kwamen versterkingen uit het moederland naar de bedreigde kolonie. Men wilde teregt dien steun van 's lands welvaart stevigen. Nederland voelde dat het dien parel uit zijne kroon niet kon missen, dat voor zijn behoud alles moest worden opgezet.

„Een pakket van het generaal depôt te Batavia en brieven," luidde het berigt van een' sergeant-majoor, toen Gans op zekeren morgen op het gewone uur aan het bureau kwam, — „En twee brieven aan uw adres, luitenant!"

Gans liet een vlugtigen blik over de adressen van onbekende hand der laatsten dwalen en opende het paket.

„Honderd en dertig man binnen kort te wachten!" sprak hij voor zich heen, een tweede papier openend. De staat! En zijn oog liep over een kolom van namen, behalve de Mullers, Meijers, Jansens enz. hem geheel onbekend, overigens de getuigenis dragend, dat menig land van Europa tot het transport zijne bijdrage had geleverd. Van Duren...? Lodewijk Bernard...? zevenentwintig jaren.... geboorteplaats Amsterdam...? En een peinzend vragende blik van Samuel Hijmans getuigt, dat zijn geheugen dien naam bewaarde, eene beweging van het gelaat die naar een glimlach zweemt, als daaronder niet iets pijnlijks liep, kon velen doen denken aan gedachten der wraakzucht, die zich zegepraal, genot beloofde. Maar neen; het is het ongewilde lachje, ons afgeperst, waar het leven ons zijnen ernstigen, tragischen *humor* laat ontwaren, zoo als men het bij gepleegd onregt, ondergaan ongelijk, onverwachte wisseling en contrasteerenden ommekeer kan hebben.

„Mijn hemel! Zou dat kunnen wezen? De zoon van Mevrouw van Duren op den Amstel... die mij met dien steen gooide, die mij met zijn karwatsje sloeg? Dié ook op deze klip van gebroken fortuinen?" — Een oogenblik bespeurde hij toch eene ligte opwelling van eenig leedvermaak, om weldra slechts nieuwsgierige belangstelling en weldra beklag te ontwaren.

De dienstbrieven waren ingezien. Nu kwam zijne eigene correspondentie. Onder den eenen brief las hij den naam des kapiteins, wien hij had opgedragen om onderzoek te doen naar zijne moeder. Gretig ging hij aan 't lezen. Hij vernam dat het dezen gelukt was de vrouw uit te vinden, die hare kamer met eenen kelder in eenen der achterstraten van de jodenbuurt had verwisseld. Hij meldde de vreugde der vrouw en eindigde met eene rekening-courant, die onze luitenant niet eens insag, slechts wenschende, dat de uitkeering drie malen, tien malen grooter, zoo groot zijn geldelijke toestand het maar gedoogde, ware geweest.

„God mijner vaderen, wees gedankt!" riep hij, terwijl de tranen hem langs de kaken rolden, op een' toon, die den sergeant-majoor trof, en met eene uitdrukking op het gelaat, die den onder-officier later deed zeggen, dat de luitenant daarbij iets van een engel had, als dezen ooit als menschen konden verschijnen. — Een oogenblik stond Hijmans zoo, doch zeeg daarop in eenen stoel, schier bewegingloos, doch met geopende oogen, die van namelooze verrukking straalden, zonder dat hij vermogt een woord te uiten. De sergeant-majoor maakte zich ongerust en liet hem eenige teugen water drinken.

„God mijner vaderen, wees gedankt!" sprak Hijmans nog eenmaal. „Gij hebt mij mijne moeder als nog eens gegeven!"

(*Wordt vervolgd.*)

Onmiddelijk werden zij van hunne stroppen ontdaan, van de noodige kleedingstukken en in ruime mate van voedsel voorzien, waardoor deze personen al spoedig hoogst gelukkig tot hen selven kwamen. Den gekwetsten werd geneeskundige hulp verleend.

Bij ondervraging dezer geredde menschen, bleek het, dat de zes praauwen, waarvan het hoofd bemand was met omstreeks 80 en de overigen ieder met 50 à 60 koppen, allen gewapend met lange metalen lillas, geweren, pieken, krissen enz., afkomstig waren van Solo en onder bevel stonden van het beruchte hoofd der zeeroovers Taub of Taup; dat zij toen, eene maand geleden, van Solo vertrokken waren, en zich reeds van een 12tal vaartuigen hadden meester gemaakt, alsmede dat een belangrijk getal van de bemanning der praauwen door het geschut van het stoomschip was gesneuveld en gekwetst, en onder deze laatsten ook het bovengenoemde hoofd Taub, wiens onbegrensde stoutmoedigheid hem reeds jaren lang met een aantal praauwen van de Solo-eilanden binnen dezen archipel, al roovende en plunderende, tot in de Moluksche wateren deed doordringen, en nog immer aan de zoo dikwerf plaats gehad hebbende expeditiën heeft weten te ontkomen.

Na alzoo van de zes praauwen drie door het geschut vernield en de overigen aan boord gebragt te hebben, werd uit deze laatsten, al wat nog van eenige waarde was achtergelaten, overgenomen, waarna dezelven in den grond werden gekapt. Met deze verrigtingen was men tot 5 ure in den avond bezig, waarna de koers vervolgd werd door straat Banka naar Menado, ten einde aldaar den volgenden morgen tijdig te kunnen zijn om de elf uit slavernij verloste menschen, meerendeels in den omtrek dier plaats te huis behoorende, af te geven.

Drie rooversvlaggen, eenige metalen lillas, geweren of bukses en andere wapenen, metalen gonggongs ens., waren door ons op de roovers buit gemaakt.

Indien de mogelijkheid had bestaan om de rooverspraauwen allen op zee te brengen, dan zoude de buit welligt aanzienlijk zijn geweest; doch zoo als de omstandigheden zich voordeden, bleef er niets anders over, ten einde met spoed en klem te handelen, dan tot eene geheele vernieling der rooverspraauwen over te gaan.

Aan den resident te Menado werd van het voorgevallene kennis gegeven en verzocht, om alsnu van die zijde terstond maatregelen te nemen om de zich aan land gered hebbende roovers te doen achtervolgen.

De kruistogt langs de noord- de westkust van Celebes vervolgende, zonder eenige verdere ontmoeting met verdachte vaartuigen te hebben, liep de *Amsterdam* op den 17 den April de reede van Makassar op.

Daar ter plaatse werd eenige dagen vertoefd tot het doen van eenige kleine herstellingen aan de machines enz., waarop de *Amsterdam* den 23sten daaraanvolgende de terugreis naar Batavia aannam, en op den 29sten April daar ter reede ankerde.

Afgescheiden van den gevoeligen slag den zeeroovers toegebragt, is door dezen kruistogt van de *Amsterdam* aan een nuttig doel beantwoord.

Het aandoen van verschillende plaatsen, het bekruisen van een belangrijk gedeelte van den Indischen archipel, waarbij dat groote en krachtige stoomschip immer zoo digt mogelijk onder den wal verscheen, zal voorzeker een goeden indruk hebben achter gelaten.

— Men leest in den *Java Bode*:

Met het stoomschip *Padang*, gezagv. A. G. Bosch, te Soerabaya uit de Molukko's aangekomen, zijn tijdingen van Menado aangebragt, omtrent de vervolging der door Z. M. stoomschip *Amsterdam* aangevallen en op den wal gejaagde zeeroovers, wier vaartuigen door dien oorlogsbodem, vernield zijn geworden.

Het getal dier zeeroovers werd geschat op 200 à 300 man. Uit vrees van een aanval van hunne zijde op Kema, Likoepang en zelfs op Menado, werden dadelijk van laatstgenoemde plaats de noodige bevelen naar de eerstgenoemde gezonden, terwijl, in den avond van den 11 April, door het luiden van de alarmklok en het doen van schoten, de schutterij en de bevolking van Menado werden bijeengeroepen. Nog dienzelfden avond ten 9 ure vertrokken ongeveer 50 man der Menadosche schutterij, onder bevel van den militairen kommandant naar Likoepang. De resident begaf zich den volgenden morgen derwaarts.

Ten Oosten van Likoepang, werden ongeveer 150 dier rondzwervende zeeroovers aangetroffen en spoedig door de bevolking van Toncea en Menado omsingeld en ingesloten. Daarna werd er gedurende twee dagen jagt op hen gemaakt veelal door Inlanders en Alfoeren; moeijelijk konden zij dien vluggen koppensnellers ontgaan en men rekent het aantal der door hen afgemaakte roovers op 50 man.

De schutterij bragt bij terugkomst een 24tal gevangenen mede, gelijk ook 43 slagtoffers der zeeroovers, die daardoor hunne vrijheid herkregen. Later zijn er nog 10 gevangen roovers en 10 door hen geroofde personen aangebragt, zoodat er slechts weinigen dier zeeschuimers ontkomen zullen zijn.

— Wij vernemen ook, dat Z. M. stoomschip *Vesuvius*, insgelijks in de Moluksche wateren kruisende, mede eene zeer ernstige ontmoeting met eenige rooverspraauwen heeft gehad, die door dien bodem ontmoet en tot overgave opgeëischt werden. Hieraan voldeden de bemanningen dier praauwen en kwamen met eenige sloepen, waarin zich een zestigtal hunner bevond, op zijde van het stoomschip. Twintig hunner kwamen ongewapend over, doch ziende, dat er slechts zeer weinig volk op het dek was (de equipage was tusschendeks aan het schaften) en misschien daardoor in den waan gebragt, dat de bemanning niet sterk was, begonnen zij amok te maken en werden dadelijk door de overige 40 bijgesprongen, die echter gewapend overkwamen. Nu ontstond er eene hevige worsteling tusschen hen en de van lieverlede uit het tusschendeks opdagende equipage, die geheel ten voordeele der laatste is afgeloopen. Ons ontbreken evenwel op dit oogenblik nog de nadere berigten en bijzonderheden omtrent dit merkwaardig feit, doch wij hopen spoedig in staat te zijn die onzen lezers mede te deelen.

— In een particulieren brief van Ternate 27 April, lazen wij omtrent de schoten, die overal in de Molukkos gehoord zijn, zonder dat men wist, waar die gelost werden en waarover wij reeds in vroegere nommers van ons blad spraken, het volgende:

„Die schoten zijn te weeg gebragt door de uitbarsting van den vuurberg Taboekan, op het groot Sangireiland. Acht negorijen zijn daardoor geheel en al verwoest. Twee derzelver werden door den lavastroom bedolven, drie onder de asch begraven, een gedeeltelijk door asch en lava vernield, terwijl twee gezonken en op dezelfde plaats twee meiren ontstaan zijn. Men heeft, helaas! het leven van 4000 menschen te betreuren, die niet bij tijds hebben kunnen ontvlugten. De resident van Menado heeft onmiddelijk corra corra's en praauwen derwaarts gezonden om den stand der zaken op te nemen en tevens aan de overgeblevene ongelukkigen hulp te verleenen.

„De bewoners dier plaatsen waren, met uitzondering van 400 Mahomedanen allen Christenen.

NEDERLAND.

— Overzigt van de opbrengst der middelen over de maand Januarij 1856, in vergelijking met de maand Januarij 1855:

Dir. belastingen: 1856 *f* 866,245.82½; 1855 *f* 772,652.40. *In- en uitgaande regten en scheepvaartregten*: 1856 *f* 223,04.233; 1855 *f* 160,049.63½. *Accijnsen*: 1856 *f* 2,011,659.80½; 1855 *f* 1,885,210.72½. *Waarb. en belasting der gouden en zilveren werken*: 1856 *f* 14,659. 28; 1855 *f* 15,531.60½. *Indir. belastingen*: 1856 *f* 1,080,303.15; 1855 *f* 1,036,302.10. *Opbrengst der posterijen*: 1856 *f*. 150,718 02; 1855 *f* 134,557.57½. *Opbrengst der Staats-loterij*; 1856 *f* 132.50; 1855 *f* 307.50. Totaal-generaal 1856 *f* 4,346,760.91; 1855 *f* 4,003, 611.54.

— Volgens opgave van het ministerie van financien, is aan de verschillende kantoren van 's Rijks accijnsen, over de maand Februarij jl. ontvangen aan suikeraccijns, in hoofdsom, opcenten en collectief zegel een bedrag van *f* 106,823.01.

— Blijkens de van regeringswege opgemaakte staten, bedroeg de bevolking des rijks op 31 December 1854 als volgt:

Wettelijke bevolking: 3,195,210 (1,570,241 van het mann. en 1,624,969 van het vrouwelijk geslacht.)

Feitelijk bevolking: 3,238,753 (1,599,382 van het mann. en 1,639,371 van het vrouw. geslacht.)

Het getal geboorten beliep in 1854: 109,563 (56,361 jongens en 53,212 meisjes.)

Dat der overledenen: 81,794, te weten 41,446 van het mann. en 40,348 van het vrouwelijk geslacht.

— Op 1 Januarij 1856 was de staat der Nederlandsche zeemagt als volgt:

Z. K. H. prins Frederik, admiraal van de vloot; Z. K. H. prins Hendrik, luit. admiraal opperbev.; Z. K. H. prins v. Oranje, luitenant-ter-zee 1ste kl.; 1 Vice Admiraal; 6 Schouts-bij-nacht; 20 Kapiteins-ter-zee; 30 Kapitein-luits-ter zee; 112 Luitenans-ter-zee 1e kl; 177 Luitenants-ter-zee 2e kl; 33 Adelborsten 1e. kl.; (Volgens Kon. besl. moet het getal luits. 1e kl. tot 120 en luits. 2e kl. tot 250 worden opgevoerd, zoodat er op de eerste nog 8 en op de tweede nog 73 te kort komen). 55 Adelborsten 2e kl. op de akademie te Breda. 60 dito 3e kl. op het wachtschip te Nieuwe Diep, 4 officieren machinisten.

De geneeskundige dienst bij de marine bestaat uit: 1 Inspecteur; 1 Dirigerend officier van gezondheid 1e kl.; 3 dito dito 2e kl; 9 officieren van gezondheid 1e kl.; 31 dito dito 2e kl.; 39 dito dito 3e. kl.; 30 kweekelingen voor de geneeskundige dienst der marine aan de kweekschool te Utrecht.

De administratie is zamengesteld uit: 3 inspecteurs der administratie; 12 officieren van administratie 1e kl.; 30 dito dito 2e kl.; 26 dito dito 3e kl.; 5 adjunct administrateurs, en 43 klerken.

Het korps mariniers bevat: 1 inspecteur, 1 kommandant, 2 majoors, 8 kapiteins 1e en 2e kl.; 14 eerste luitenants, 4 tweede luitenants.

Ingenieurs der marine zijn er: 1 hoofd-ingenieur-directeur van scheepsbouw; 6 hoofd-ingenieurs; 2 ingenieurs 1e kl., 1 ingenieur 2e kl.; 3 aspirant ingenieurs.

De scheepsmagt bestaat uit: 2 linieschepen, 1e kl.; 3 linieschepen 2e kl.; 4 fregatten 1e kl.; 2 fregatten met stoomvermogen in aanbouw; 8 fregatten 2e kl., waarvan een tot wachtschip geraseerd fregat; 6 kuilkorvetten, waarvan 3 wachtschepen; 4 korvetten met stoomvermogen, waarvan twee nog in aanbouw; 3 gladdeks korvetten, waarvan 1 instructievaartuig voor de adelborsten aan het Nieuwe Diep; 8 brikken der 1 kl., waarvan 1 nog in aanbouw; 1 brik 2e kl., kostschip te Rotterdam; 11 schoenerbrikken; 2 schoeners met stoomvermogen, waarvan 1 nog in aanbouw; 6 schoeners; 3 stoomschepen 1e kl.; 3 dito 2e klasse; 4 dito 3e kl.; 6 dito 4e kl.; 2 transportschepen; 58 kanonneerbooten.

— Prins Leo van Armenie heeft uit Frankfort, onder dagteekening van 12 Febr., eene eigenaardige proclamatie uitgevaardigd. Hij wendt zich allereerst tot den Koning van Pruissen, klaagt dat hij 100 dagen lang op onwettige wijze in hechtenis gehouden en buitendien op allerlei wijze belasterd is. Als schadeloosstelling vordert hij „de bescheiden som van 100,000 thaler" en de afzetting van Sieber, dien hij van alle mogelijke misdaden beschuldigt, alsmede 12,450 francs voor de voorwerpen van waarde, door de politie hem ontnomen. Van Keizer Nicolaas verlangt prins Leo van Armenie zijne hem in 1846 ontnomen familiediamanten terug, die hij op een millioen francs schat. Hij klaagt verder dat het hem bij zijne verbanning uit Rusland toegezegd pensioen van 12000 fr. niet uitbetaald is geworden. In een brief aan den prins van Pruissen beweert hij dat de ministers van binnenlandsche zaken en justitie hem hadden doen weten, dat de politie hem een groot onregt had aangedaan door zijne inhechtenisneming. Men weet bijna niet wat men van deze zaak moet denken. Aan den eenen kant klinkt alles avontuurlijk en fabelachtig en aan den anderen kant weet men dat „prins Leo" op vrije voeten is gesteld.

ADVERTENTIEN.

OP NIEUW ONTVANGEN.

SMALLE en BREEDE BLONDE, en Idem Idem KANT.

bij (221) F. KIEL.

TE KOOP

Stoomwijzers en Watermeters voor Stoomketels, bij

(221) FRASER EATON & CO.

f 50,000

à 8% in leen te bekomen op eerste hypotheek of tegen soliede borgen, bij

(207) ADAM & CO, qq.

Een jong mensch van goeden huize die ruim 8 jaren Klerk op een Gouv. kantoor is geweest en voorzien van goede getuigschriften, zag zich gaarne geplaatst in een Handelshuis, of bij de Administratie eener Onderneming.

Inclinerenden adresseren zich franco onder letter F aan den uitgever van dit blad. (216)

WORDT GEVRAAGD

Een OPZIENER op de Tabaks Fabriek te *Blitar*, residentie *Kedirie*. Een grondige kennis van DE JAVAANSCHE TAAL en getuigschriften van goed gedrag worden als vereischten gevorderd.

Nadere inlichtingen te bekomen per brieven franco bij den ondergeteekende.

BLITAR, (208)
10 *Mei* 1856. H. G. DE WILDT.

STERFGEVALLEN.

Den 11den dezer overleed te *Samarang* de WelEerwaarde Heer N. MOONEN, pastoor der Roomsch Katholieke gemeente alhier, diep betreurd door allen die hem gekend hebben.

Bij afwezigheid der familie.

C. J. H. FRANSSEN.
(229) *Onder Pastoor.*

Met de landmail ontvingen wij heden het treurig berigt van het overlijden te *Amsterdam* op den 21sten Februarij ll. van onzen veelgeliefden broeder en behuwdbroeder G. FERGUSON.

SOERABAYA, F. W. MEHLBAUM.
1 *Mei* 1856. E. MEHLBAUM,
Eenige Kennisgave. (209) FERGUSON.

GEBOORTEN, HUWELIJKEN EN STERFGEVALLEN.

Bevallen:

P. E. D. Rerlauwt, Reisner, Z., Soebang 28 April. — C. M. H. A. Meertens, Hoogeveen, D., Soerabaya 26 April. — G. E. Fils, van Koek, D., Soerabaya 1 Mei. — De echtgenoote van F. J. E. Neumann, Z., Amboina 29 April. — C. M. Staring, Krijgsman, Z., Padang 1 April. — L. C. Schram, van der Burcht van Lichtenbergh, Z., Padang 22 April. — H. G. Ter Schouw, Lippe, D., Batavia 30 April. — C. L. Coulster, Jans, Z., Batavia 9 Mei. — H. L. E. Le Sueur, Staal, Z., Batavia Mei. — S. A. A. Gysbers, Massinghem, Z., Batavia 10 Mei. — C. Raaijmakers, de Grave, Z., Soerabaya 16 Mei. — L. J. Scheunink, Dumoulin, D., Soerabaya. — B. van der Zwaan, Krumphaen, D., Soerabaya 14 Mei.

Getrouwd:

J. Bout met F. J. Gehret, Soerabaya 3 Mei. — L. P. van Mourik met M. C. Sibbald, Samarang. —

Overleden:

J. van Slooten, 68 jaren, Leeuwarden 13 Febr. 1856. — Wed. M. Lagnier, Chavineau, Batavia 10 April. — J. F. Schoemaker, 39 jaren, Batavia 10 Mei. — M. P. Brouwer geb. Specht, Batavia 6 Mei. — J. Ylstra, 42 jaren, Grissee 13 Mei. — J. van den Berg, Soerabaya 15 Mei.

VREEMDEN-LIJST.

AANGEKOMEN.

8 Mei F. Mand, van Menado. — 13 Mei F. Schwalenberg, van Soerakarta; G. W. Koopman, van Probolingo; J. F. Goedkoop, en J. F. Jacob, van Pasoeroean; S. M. Polak, van Kedirie. — 14 Mei J. W. Androg, van Toeban, J. H. Munster, van Malang, C. H. van der Eb, van Pasoeroeang; Joos Livo Baldura do Brato en D. Manuel de Salalanzo do Game, van Timor Delelj; J. A. MacLennan, van Pasoeroean; Joh. Magd. Jakobus, van Grissee. — 15 Mei J. Plassoer, van Ngawie; C. J. Leidelmeijer, en J. G. Candeletine, van Probolingo. — 16 Mei F. W. Gagel, van Pasoeroean; E. J. Abels, van Madura. — 19 Mei C. van Nuijs, en E. P. van Jarosephie Pohl, van Pasoeroean; P. F. Kouthoofd, van Toeban. — 20 Mei W. H. van Leeuwen, van Batavia; W. A. F. van Steenbergen, van Madioen; J. F. Mentel, van Pasoeroean.

NB. In ons vorig nommer is, boven de opgave der aangekomen personen in het ***Hotel Monteft***, abusivelijk gezet ***Marine Hotel.***

PASOEROEAN.

AANGEKOMEN.

13 Mei de Ned. Ind. schoener *Katjoeng*, gezagv. Saka, van Soerabaija.

15 Mei de Ned. Ind. bark *Anna Digna*, gezagv. C. Ouman, van Soerabaija.

VERTROKKEN.

13 Mei de Ned. Ind. schoener *Carolina*, gezagv. Pa Jatie, naar Soerabaija.

17 Mei de Ned. Ind. schoener *Katjoeng*, gezagv. Saka, naar Soerabaija.

Aan- en uitvoer te Soerabaya van den 15den tot en met den 20sten Mei 1856.

AANVOER.

Van Balie per de Ned. Ind. schoener *Pakis*, gezagv. Lim Tjoe Liang, agent Gezagvoerder.

160 picols balische tabak, 28 picols olie, 11 picols dendeng, 15 stuks koehuiden, 2½ picols smeer, 60 picols kapas, 140 picols rijst, 330 stuks aan Sp. matten en eenige kleinigheden, Thee Kiesoeij.

Van Banjermassing per de Ned. Ind. bark *Adenan*, gezagv. Hadjie Kamalodin, agent Gezagvoerder.

1136 bossen rotting, 990 stuks maloekoe matten, 200 stuks planken, 6½ corgs. rottinghoeden, 23 stuks daijakmatten, Gezagvoerder; $49^{65}/_{100}$ picols Order.

UITVOER.

Naar Padang vià Batavia en Samarang per het Ned. Ind. stoomschip *Padang*, gezagv. G. Bosch.

5 kisten koopmanschappen, 1 stuk hout, van Eck & Co; 14 kisten manufacturen en koopmanschappen, 5 topbouten, 218 kistjes staal, 2 kisten man. cigaren, Adam & Co; 6 picols koperwerk, Salma; 12 stoelen, 1 kist koopmanschappen, Martens.

Naar Batavia per het Ned. schip *Welvaart*, gezagv. J. N. Mooi.

160 picols rotting, $1965^{64}/_{100}$ picols rijst, Adam & Co; 100 stuks Jav. cigaren, Van Delden.

Naar Balie per de Bal. bark *Fathool Rachman*, gezagv. Hadjie Mohamat Hassim.

1000 stuks waterglasen, $2^{85}/_{100}$ picols koperwerk, 1 corgs. ledige kisten en eenige Chin. goederen en kleinigheden, Gezagvoerder; 27 kisten en balen lijnwaden, Adam & Co; 3 kisten shertings, van Leeuwen & Co; 1 kist en 2 balen madapollams, Fraser Eaton & Co.

Naar Balie per de Ned. Ind. schoener *Kiem Tjis Thaij*, gezagv. Tjoa Kow.

40 picols Zwd. ijzer, 250 pakjes chin. speelkaarten, Gezagvoerder; 1 kist binares opium McMillan Marten & Co.

Naar Banjermassing per de Ned. Ind. bark *Schandaar Salim*, gez. Said Aloei bin Abdulla.

22½ corgs. lijnwaden, 3 corgs. Palemb. bakjes, 43½ corgs. lijnwaden. 10 picols suiker, 15 picols ijzer, 3 krandjangs borden en kommetjes, 252 rollen lijnwaden, 900 stuks smeerkaarsen, diverse Banjarrissen; 124 collies inhd. dranken, provisien en koopmanschappen, $13^{53}/_{100}$ picols suiker, $3^{24}/_{100}$ picols rijst, 12 krandjangs aardappelen. Schimmelpenninck & Co.

Naar Singapoer vià Batavia en Samarang per de Ned. Ind. bark *Columbus Almansoor*, gezagv. Sech Oemar Baosir.

15 kisten shertings, Fraser Eaton & Co; 4 kisten lijnwaden, McMillan Marten & Co; 3000 picols rotting, 885 picols lange peper, $4^{80}/_{100}$ picols vogelnestjes, 1980 picols oliekoeken, 11,125 stuks aan Sp. matten, 6⅛ picols koperwerk, en eenige chin. goederen en kleinigheden, diverse Chinezen en Arabieren.

Naar Balie per de Ned. Ind. bark *Jemeroot*, gezagv. Oeij Boe.

60 stuks ledige olie tonnen, 2 kisten chin. gouddraad, en eenige chin. goederen en kleinigheden, Oeij Wantien; 2 kisten en 2 balen lijnwaden, 1 kist opium, McMillan Marten & Co; 2 kisten opium, Fraser Eaton & Co; 2 kisten calicots, Ruijl Cramer & Co.

Naar de Molukkos per de Ned. Ind. bark *Salim*, gezagv. Said Abdul Ragman bin Osman.

5 kisten lijnwaden en koopmanschappen, 4000 stuks cigaren, 4 picols suiker, diverse Arabieren, 1 vat boslemmermessen, van Leeuwen & Co; 1 kist geweren, 1 kist cambriks, Adam & Co; 3300 picols rijst, Sech Awal.

Naar Amsterdam vià Tjilatjap per het Ned. schip *Amsterdam*, gezagv. A. H. Weddemeijer.

$1202^{03}/_{100}$ picols suiker, N. H. M.

Naar Singapoer, Riouw en Muntok per de Ned. Ind. schoener *Thio Kiem Tiang Thaij*, gezagv. Tio Tjsing.

870 picols rijst, 120 picols lange peper, Oeij Ijouw Tang, 300 stuks aan Sp. matten en eenige kleinigheden, Oewa Swail.

Naar Balie per de Ned. Ind. schoener *Ardjoeno*, gezagv. Ko Assan; 2 kisten opium, Ong Aijong, 1 kist opium, Fraser Eaton & Co; 3000 stuks dakpannen, 50 stuks ledige leggers, 1 picol kandij-suiker en eenige chin. goederen en kleinigheden, Gezagvoerder.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum		Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerder	Van
Mei	14	Nederl. Ind.	Balgis.	Said Hassan bin Alie.	Grissee.
»	15	» »	Pakis.	Liem Tjoeliang.	Balie (Ampenan.)
»	—	» »	Adenan.	Hadjie Kamaroedin.	Banjermassing.
»	17	» »	Carolina.	Pa Jatie.	Pasoeroean.
»	—	» »	Anis.	Sech Abd. bin Osman Bahasoan.	Sandelhout Eiland.
»	19	» »	Stoomschip Padang.	F. H. Schmidt.	Batavia.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum		Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerder	Naar
Mei	14	Nederl. Ind.	Stoomschip Padang.	A. G. Bosch.	Batavia via Samarang
»	—	» »	Fatahool Rachman.	Hadjie Mohamat Kasim.	Balie (Ampenan)
»	—	» »	Kiem Tjithaij tha. hern. Kiem Tjang Thaij.	Tjoa Kow.	» »
»	—	» »	Tedok.	Wongso.	» (Padang)
»	15	Z. M.	Transportschip Prins Willem Frederik Hendrik.	Luit.-ter-zee 1e kl. de Ruijter de Wilde.	Batavia
»	16	Nederl. Ind.	Columbus Almansoor.	Sech Oemar bin Abdul Baoezeer.	Singap. via Sam. en Batavia
»	—	Nederlandsche	Welvaart.	J. N. Mooi.	Nederland via Batavia
»	—	Nederl. Ind.	Schandar Salim.	Said Alcei bin Abdul Madewie.	Banjermassing
»	—	» »	Hartist sha. hemd. Salim.	Sech Abd. Rachm. bin Osman Bahasoan.	Amboina via Banda
»	—	» »	Maas Densok.	Hadjie Achmat.	Sumanap
»	—	» »	Djoemocroet.	Oei Boe.	Balie (Ampenan)
»	18	» »	Tio Kiem Tiang Thaij.	Tie Tjaising.	Singapoer
»	—	Nederlandsche	Amsterdam.	A. H. Weddemeijer.	Nederland via Tjilatjap
»	19	Nederl. Ind.	Tatas Banjermassing.	Sarif Abdulla	Bima via Sumbawa
»	—	» »	Eduard	H. F. Mackenzie	Batavia via Sam. en Cheribon
»	—	Balische	Ardjoeno.	Kwa Sam	Balie (Badong)

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerder	Bestemming	Agenten
Amrk.	Philomela.	H. Redeman.	Nederland	Fraser Eaton & Co.
Nederl. Ind.	Balgis.	Said Hassan bin Alie.	Singapoer	Gezagvoerder
Portgs.	Dellij.	H. Robinson.	Dellij	»

Aangekomen Passagiers.

Met de Ned. Ind. bark *Adenan*, Z. M. troepen. — Met de stoomboot *Padang*, kapitein Keijzer, luit.-ter-zee 1e kl. van Maurik, en 1e luit. Beerens, offic. van gezondheid 2e kl. Reift, idem 3e kl. van Riemsdijk, de heeren van Leeuwen, Samuels, Z. M. troepen en bannelingen.

Vertrokken Passagiers.

Met de stoomboot *Padang*, de heeren J. H. de Dien Stierling en fam., G. O. Daun en fam., J. H. Coster, J. Roelofs, Z. M. troepen en bannelingen. — Met de Ned. bark *Welvaart*, 1 gepasp. en 3 gegageerde militairen.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Z. M. wachtschip Batavia, korvet Nehalenia, de stoomschepen Etna, Onrust en Borneo; de brik de Haai en de schoenerbrik de Lansier; de schepen Fatahool Moebarak en Al Oosmanie; de stoomschepen Java en Makasser; de barken Fatal Maän, Philomela, de Stad Zierikzee, Adrakool Haer, Banka, Koophandel, Balgis, Adenan; de schoeners Isabel, Bella, Dellij, Doris, Pakis, Carolina, Anis en de kotters Krabbe en Little Tot.

SUMANAP.

AANGEKOMEN.

14 Mei de Ned. Ind. bark *Charlotia*, gezagv. J. M. Sobels, van Tjilatjap.

16 Mei de Ned. Ind. bark *Djoedul Karim*, gezagv. Abdul Rasak, van Grissee; de Ned. Ind. schoener *Sie Damar*, gezagv. Pa Doerasa, van Balie; de Ned. Ind. schoener *Sophia*, gezagv. Siendoe Djaija, van Soerabaya.

VERTROKKEN.

14 Mei de Ned. Ind. bark *Hector*, gezagv. J. M. Schoon, naar Tjilatjap, passagiers F. W. Akkerman en familie.

17 Mei de Ned. Ind. bark *Ataat Toolbarie*, gezagv. P. C. Bosch, naar Tjilatjap.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

De schoeners Mifrejool Moelook, Maria, Indram Eljoesoor, Sie Damar, Sophia; de barken Charlotta, Djoedul Karim en de brik Sie Kanoegrahan.

Marktprijzen.

SUIKER No. 16 per picol *f* 14½. Op levering afgedaan.
Idem. » 15 » »
Idem. » 14 » »
Idem. » 13 » »
Idem. » 12 » »
KOFFIJ per picol. Nominaal.
RIJST (CARGA) per koijang *f* 115.—
Id. (WITTE) » » *f* 150.—
KOEHUIDEN per 100 st. *f* 300.—
ARAK per legger.
OLIE (KLAPPER) per picol *f* 21.—
OLIE (KATJANG).
KADJANG MATTEN.
ROTTING *f* 8 à *f* 8½.—
WISSELKOERS *f* 102½.

PROTESTANTSCHE EEREDIENST.

Zondag den 25sten Mei des morgens ten half 9 ure.
Nederduitsch.
Ds. SCHIFF.

ROOMSCH-KATHOLIEKE EEREDIENST.

Donderdag den 22sten Mei, FEEST VAN HET H. SACRAMENT.
Des morgen ten 7 en ten half 9 ure.
Zondag den 25sten Mei, des morgens ten half 9 ure.
Des avonds ten half 7 ure.
LOF,